

PRVI GOVOR NA HRVATSKOM JEZIKU U URVATSKOM SABORU

marti, 21 mai 2019

Danas, u Europskoj Uniji, sasvim je normalno uti jezik pojedine zemlje u njezinim institucijama. No u prošlosti stvari nisu stajale tako. Pa tako ni u Hrvatskoj kada govorimo o uporabi hrvatskoga jezika u državnim institucijama.

Stoga za hrvatski jezik drugi dan mjeseca svibnja ima posebno zna enje. Tada je Ivan Kukuljevi Sakcinski održao (2. svibnja) 1843. godine, prvi službeni govor na hrvatskom jeziku u povijesti Sabora. Prije toga službeni je jezik Sabora stolje imo bio latinski, još od srednjeg vijeka pa ak i nakon ovde spomenutog Kukuljevi eva govora. U Saboru je tek 1847. godine donesena odluka o uvo enju narodnog jezika kao službenog, a po etak primjene hrvat-skog jezika na zasjedanjima Sabora dogodio se tek 1848. godine.

Ivan Kukuljevi Sakcinski roen je u Varaždinu, a tijekom svoje politi ke karijere obavljao je mnoge visoke dužnosti, od velikog župana Zagreba ke županije, lana Banske konferencije pa ak i banskog namjesnika. No Kukuljevi je bio i povjesni ar i arheolog, a smatra ga se utemeljiteljem moderne hrvatske historiografije. Iako je njegov govor na hrvatskom jeziku izazvao uzbunu kod austrijskih i maarskih vlasti te žestoke prigovore visoke aristokracije, dao je veliki poticaj priznanju hrvatskog kao službenog jezika. I ostali govorovi Ivana Kukuljevi a Sakcinskog u Hrvatskome saboru i na županijskim skupštinama otkrivali su beskompromisno zauzimanje za hrvatsku slobodu i samostalnost.

Za nas je zanimljivo spomenuti da u vrijeme kada je Ivan Kukuljevi održao spomenuti prvi sa-borski govor na hrvatskom jeziku na položaju hrvat-skog bana nalazio se grof Franjo Haller, podrijetlom iz Erdelja (Transilvanije).

Po etni odlomak Kukuljevi evog govora održanog povijesnog dana:

“Preuzvišeni Gospodine Grofe i Bane, Presvetli Velmože! Slavni stališi i redovi!

Kao što svaki pravi Harvat i Slavonac, tako sam i ja s velikom zaisto radostju i unutrašnjim uzhitjenjem razumio, da slavni stališi i redovi ovih kraljevinah žele: podignutje katedrah za narodni naš jezik i literaturu, (kako ja mislim) ne samo u Akademii nego u celom Distriktu Akademie Zagreba ke im bez dvojbe to ste i žele, da svi izobraženii stanovnici kraljevinah naših svoj maternji jezik dobro i izvar-stno nau e. Nu, pitam ja s poniznim dopuštenjem: na kakovu e korist i svarhu biti u enje našega jezika kakovim uspehom kakovom posledicom kakovim trudom u it e ga stanovnici domovine naše, ako sa znanjem njegovim nikada nikakovo dobro skopano nebude; ako po njem nitko ništa zaslužiti si nebude mogao; i ako mi nikad niti pomisliti ne emo, da ga u

javni život uvedemo, Zaisto e on bez toga, kao i do sada ostati u tmini, šnjim e se zabavljati samo oni, koji baš za to vremena imali budu, u ostalom ne e ga opet ve a strana naroda znati, a oni, koji se javnim životom bave, i koji su u javnih službah stavljeni sasvim e ga zanemariti kao i do sada; podignutje pako naših katedrah i u ionah ne e na drugo služiti, nego na zaslepljenje domorodacah i tudjinah….”

Maria Lacchici